

Список використаних джерел:

1. Базильчук В.Б. Організаційні засади активізації спортивно-оздоровчої діяльності студентів в умовах вищого навчального закладу : автореф. дис. ... канд. пед. наук з фіз. вих. : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В.Б. Базильчук. – Львів, 2004. – 22 с.
2. Білогур В.Є. Теоретико-методичне забезпечення фізичного виховання у вищих закладах освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук з фіз. вих. : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / В.Є. Білогур. – Рівне, 2002. – 18 с.
3. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту // Спортивна газета. – 4 грудня 2007.

In the article the results of questioning of students of higher educational establishments of III-IV of levels of accreditation are presented in relation to their attitude toward an own health, athletic-health-improvement to activity. Subjectivity of students is studied in relation to intercommunication of healthy way of life and own actions, valued orientations in attitude toward the healthy method of life, and also their attitude toward harmful habits.

Key words: valued relation, healthy way of life, motivation, physical education.

Отримано: 11.06.2013

УДК 796.332–057.87(477)

В. А. Стасюк

РОЗВИТОК ТА ДОСЯГНЕННЯ СТУДЕНТСЬКОГО ФУТБОЛУ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

У статті розглядаються розвиток та досягнення різних вищих навчальних закладів, які дають можливість організувати та об'єднати зусилля членів ВФАС для сприяння розвитку студентського футболу в Україні, задоволення та захист соціальних, економічних, творчих, спортивних та інших спільних інтересів членів ВФАС.

Ключові слова: досягнення, чемпіонат України, студентський футбол, ВФАС.

Актуальність. Розвиток системи фізкультурно-спортивного руху в Україні висуває нові завдання перед студентським спортом. Фізичне виховання студентської молоді є пріоритетним напрямком у формуванні фізичної культури особистості як складової частини загальної культури молодих людей, здорового способу життя та спортивного стилю життєдіяльності майбутніх фахівців [3].

Студентський спорт – особливий напрямок дослідження пріоритетних видів спорту, що культивуються в молодіжному середовищі. Питання його розвитку відіграє важливу роль у перспективному розвитку країни [7].

У процесі спортивної діяльності у студентів створюються реальні умови для різнобічного розвитку, забезпечуються самореалізація і самоствердження засобами обраних видів спорту [5, 6].

У багатьох високорозвинених зарубіжних країнах студентський спорт є основою національної спортивної політики. Більшу частину членів збірних команд з багатьох видів спорту складають спортсмени-студенти. Велика і безперечна роль студентського спорту і в формуванні світової громадської думки. У цьому зв'язку студентський спорт є предметом особливої уваги держави в багатьох країнах [1].

За останні роки зростає популярність занять футболом студентської молоді, проводяться змагання в навчальних закладах, першості ВНЗ міст та України. Створено студентську футбольну лігу, яка є проміжним ступенем між дитячо-юнацьким і професійним футболом та покликана окрім зміцнення здоров'я молоді, здійснювати підготовку резерву для професійних футбольних клубів України. У той же час студентські команди формуються з тих гравців, які пройшли підготовку в училищах фізичної культури, ДЮСШ і шкільних секціях, що визначає різний рівень їх фізичної, функціональної і техніко-тактичної підготовленості [8].

Протягом останніх 20 років в Україні плідно працює Спортивний Студентський Союз України (СССУ), головою якого був обраний В.Г. Кремень, а генеральним секретарем В.К. Гаврілко. З 1993 року цей Союз є повноправним членом Міжнародної федерації студентського спорту. Він сприяє становленню, розвитку і зміцненню зв'язків зі студентськими організаціями інших країн [12, 13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Проблема вдосконалення організації і змісту студентського спорту, здійснювана кафедрами фізичного виховання, розглядалася вченими протягом усього періоду розвитку вищої освіти в країні. Різні аспекти даної проблеми розкриті: І.І. Барановим, Н.Н. Башаєвим, М.Я. Віленським, А.А. Власовим, Б.М. Гзовським, Р.Г. Зубцовим, Г.Д. Івановим, В.І. Ільїнічем, В.Г. Крагієвим, І.П. Лопатіним, А.В. Лотоненко, А.І. Лубишевої, В.А. Масляковим, А.Д. Новіковим, Р.М. Носової, А.І. Семейкінм, Г.Н. Скітовіч, Р.Н. Шаровим і ін.

Розвиток студентського спорту сприяє підготовці висококваліфікованих спортсменів і збереженню цілісності фізкультурно-спортивного руху. Цій проблемі були присвячені роботи таких вчених, як В.У. Агєєв, А.В. Арістова, В.М. Видрін, С.І. Гуськов, В.І. Жолдак, Т.М. Канєв, В.В. Кузін, С.Г. Сейранов, Ю.П. Мічуда, В.М. Платонов.

На матеріалі футболу проведена значна кількість наукових досліджень, присвячених теоретико-методичним основам управління підготовки футболістів (Г.А. Лисенчук, 2004, В.М. Костюкевич, 2006), оптимізації функціональної (О.І. Шамардін, 2000), фізичної (В.М. Шамардін, 1981, С.Н. Задіран, 1992; Т.Т. Іманалієв, 1993) і техніко-тактичної (Г.А. Голденко, 1984; М.М. Шестаков, 1984; А.В. Петухов, 1990; І.А. Клесов, 1991; С.М. Журід, 2007) підготовленості футболістів, моделюванню техніко-тактичних дій у процесі підготовки футбольних команд (Н.М. Люкшинов, 1991; А.В. Дулібський, 2001), індивідуалізації підготовки футболістів

(А.І. Бузнік, 2002), особливостям побудови тренувального процесу футболістів різного віку і спортивної кваліфікації (В.І. Перевозник, 2004), формуванню рухових якостей і технічної підготовленості школярів та студентів (В.В. Шаленко, 2005; В.П. Романюк, 2007; П.М. Оксьом, 2008).

Мета дослідження – проаналізувати тенденції розвитку та досягнення студентського футболу на сучасному етапі.

Методи дослідження: аналіз науково – методичної літератури та нормативно-правових документів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано в рамках наукової теми зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. “Теоретико-методичні основи індивідуалізації у фізичному вихованні та спорті”, № державної реєстрації 0112U002001.

Результати дослідження. Завдяки створенню 16.09.2000 року Всеукраїнської футбольної асоціації студентів, яка об'єднала студентську молодь всіх регіонів країни, почався новий етап розвитку футболу у вищих навчальних закладах.

3 грудня 2001 року асоціація є колективним членом Федерації футболу України. Починаючи з 2001 року Асоціація організовує і проводить Всеукраїнські змагання серед студентів з футболу і міні-футболу, а з 2003 року міжнародні турніри з пляжного футболу. Крім того, з 2006 року Асоціацією відновлено проведення Всеукраїнських змагань з футболу серед ВНЗ у форматі чемпіонатів. У *таблиці 1* наведені переможці та призери чемпіонатів України з футболу серед ВНЗ з 2002–2012 роки.

У 2004 році Асоціація виступила одним із засновників Європейської студентської федерації футболу.

Збірна команда студентів України є постійним учасником Всесвітніх Універсіад з футболу, на яких 2001 році стала срібним призером змагань, а в 2007 і 2009 роках виборола золоті медалі і стала найсильнішою командою серед студентських збірних світу з футболу в Таїланді м. Бангкок та у м. Белград, Сербії. У 2007 році, міні-футбольна команда Дніпропетровської державної фінансової академії здобула золоті нагороди на чемпіонаті Європи серед університетів, який проходив в м. Копер, Словенія, а у 2009р. футболісти Тернопільського національного педагогічного університету виграли чемпіонське звання серед університетів Європи в м. Вроцлав, Польщі. В *таблиці 2* наведенні досягнення студентських збірних команд з футболу на літніх Універсіадах з 1993–2011 рр.

За час існування ВФАС створені осередки студентського футболу у Львівській, Дніпропетровській, Полтавській, Запорізькій, Миколаївській, Рівненській, Одеській, Харківській, Тернопільській, Сумській, Чернівецькій, Чернігівській, Київській обл., в містах Києві, Севастополі та АР Крим.

Зараз Асоціація закінчує роботу по створенню обласних осередків в кожному регіоні держави.

Переможці та призери чемпіонатів України з футболу серед ВНЗ з 2002–2012 р.

№	Назва ВНЗ	Роки, місце										
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Національна льотна академія України (м. Кіровоград)	I	III	II								
2.	Дніпропетровський аграрний університет (м. Дніпропетровськ)	II										
3.	Дрогобицький педагогічний університет (м. Дрогобич).	III										
4.	Національний технічний університет України (КПІ, м. Київ)		I									
5.	Кам'янець-Подільський педагогічний університет (м. Кам'янець-Подільський)		II	III								
6.	Чернівецький національний університет (м. Чернівці)			I	I	II				III	III	I
7.	Національний університет державної податкової служби України (м. Ірпінь)				II						II	
8.	Міжрегіональна академія управління персоналом (м. Київ)				III	I	III	III	III	I	I	
9.	Київський національний університет технологій та дизайну (м. Київ).					III						
10.	Івано-Франківський національний технічний університет нафти та газу (м. Івано-Франківськ)						I	II	I			
11.	Тернопільський національний педагогічний університет (м. Тернопіль)						II		II	II		II
12.	Харківська зооветеринарна академія (м. Харків)							I				III

Досягнення студентських збірних команд з футболу на літніх
Універсіадах з 1993–2011 рр.

№	Рік проведення	Місце проведення	Фінал			Третє місце		
			Золоті медалі	Рахунок	Срібні медалі	Бронзові медалі	Рахунок	Четверте місце
1.	1993	Буффало (США)	Чеська Республіка	2 : 1	Південна Корея	Німеччина	2 : 1	Велика Британія
2.	1995	Фокуока (Японія)	Японія	2 : 0	Південна Корея	Росія	3 : 1	Україна
3.	1997	Палермо (Італія)	Італія	1 : 0	Південна Корея	США	2 : 1	Україна
4.	1999	Пальма-де-Майорка (Іспанія)	Іспанія	2 : 1	Італія	Бразилія	2 : 2 (5 : 4)	Чеська Республіка
5.	2001	Пекін (Китай)	Японія	1 : 0	Україна	Південна Корея	0 : 0 (5 : 4)	Китай
6.	2003	Тегу (Південна Корея)	Японія	3 : 2	Італія	Чеська Республіка	3 : 1	Марокко
7.	2005	Ізмір (Туреччина)	Японія	3 : 3 (3 : 2)	Італія	Марокко	1 : 1 (4 : 3)	Бразилія
8.	2007	Бангкок (Тайланд)	Україна	1 : 0	Італія	Тайланд	1 : 1 (5 : 3)	Канада
9.	2009	Белград (Сербія)	Україна	3 : 2	Італія	Японія	1 : 0	Велика Британія
10.	2011	Шеньчжень (Китай)	Японія	2 : 0	Велика Британія	Бразилія	2 : 0	Росія

В липні 2008 року Асоціацією разом з студентською спортивною спілкою та комітетом ФВС МОН України проведено VI чемпіонат Європи з футболу серед університетів, в якому взяла участь 15 чоловічих та 7 жіночих команд. У 2010 році за ініціативою РФС створена «Відкрита студентська футбольна ліга» змагання в якій будуть проводитися починаючи з липня 2011 року. Учасниками змагань будуть кращі університетські команди з футболу країн СНД та Східної Європи.

Висновки:

1. Завдяки створенню Всеукраїнської футбольної асоціації студентів і забезпечення її нормативно-правовою базою, дало поштовх у розвитку студентського футболу.

2. Почали проводити Чемпіонати України з футболу серед студентів, на базі команд ВНЗ формується збірна України з футболу серед студентів, які є постійними учасниками Всесвітніх Універсіад.

3. Сучасний стан розвитку студентського футболу свідчить про збереження та подальше зміцнення організаційних і

матеріально-технічних засад, прогресивних тенденцій у студентському футболі. На це спрямована комплексна програма розвитку футболу на 2011-2015 роки, якою передбачено шляхи об'єднання зусиль органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій у забезпеченні сприятливих умов для розвитку студентського футболу.

Список використаних джерел:

1. Алексеев С.В. Правовое регулирование студенческого спорта в Российской Федерации / Алексеев С.В., Петренко С.Н. // Сборник научных трудов ВНИИФК 2000 г. – М., 2001. – С.76-78.
2. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – К., 1993. – 22 с.
3. Ильинич В.И. Студенческий спорт и жизнь: учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / В.И. Ильинич. – М. : Аспект Пресс, 1995. – 144 с.
4. Комплексна програма розвитку студентського футболу в Україні 2011-2015 років / Всеукраїнська футбольна асоціація студентів. – К., 2010. – 8 с.
5. Лексаков А.В. Планирование силовой подготовки в структуре нагрузки подготовительного периода футболистов групп спортивного совершенствования : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А.В. Лексаков ; ВНИИФК. – М., 1998. – 28 с.
6. Лисенчук Г.А. Соревновательные микроциклы подготовки квалифицированных футболистов : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г.А. Лисенчук ; КГИФК. – К., 1989. – 26 с.
7. Пасмуров А.Г. Историко-культурное значение наследие Универсиад студенческого спорта : дис. ... канд. пед. наук / А.Г. Пасмуров. – Набережные Челны, 2011. – 160 с.
8. Перепелиця П.Є. Побудова тренувального процесу студентських футбольних команд з урахуванням різного рівня підготовленості гравців : автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. і спорту / П.Є. Перепелиця. – Дніпропетровськ, 2009. – 18 с.
9. Положення про регіональні осередки ВФАС рішення № 2 від 19.05.2010 року / Затверджено Виконкомом ВФАС. – К., 2010. – 4 с.
10. Подуренко К.А. Управление тренировочным процессом студенческих команд по мини-футболу с использованием комплексного педагогического контроля : дис. ... канд. пед. наук / К.А. Подуренко. – Хабаровск, 2008. – 226 с.
11. Постанова V конференції ВФАС від 10 грудня 2010 р. / Всеукраїнської футбольної асоціації студентів. – К., 2010. – 2 с.
12. Статут Всеукраїнської футбольної асоціації студентів затверджено Установчими загальними зборами Протокол №1 від 16.09.2000 року / Всеукраїнської футбольної асоціації студентів. – К., 2000. – 7 с.
13. Трибой В.Ю. О развитии студенческого спорта Украины / В.Ю. Трибой // Педагогичні основи навчально-виховного процесу у вищих закладах освіти України : сб. наук. праць. – Х. : Стиль-издат, 2004. – С. 205-212.

The paper discusses the development and achievement of various universities, enabling to organize and join forces members VFAS to promote student football in Ukraine, meet and protect the social, economic, artistic, sporting and other interests of members VFAS.

Key words: achievement, championship Ukraine, student football, VFAS.

Отримано: 11.09.2013